

naar voor tijdens improvisaties. Als je drie (jonge) mensen opsluit in een ruimte, wat gebeurt er dan? Hoe dagen ze elkaar uit? Welke herinneringen komen bovendien hoe gebruiken ze die als machtsmiddel ten opzichte van elkaar? Het leven dat ze leiden toen vader en moeder er nog waren, kleurt nog steeds hun dagdagelijkse realiteit, wat er ook in de tekst van Tsjechov aan de orde is.

Opvallend tijdens de improvisatiesesies, was het duidelijke verschil in het gebruik van herinneringen naargelang de plaats in het gezin. De oudste had het meest te lijden gehad onder de vader en de moeder, ze bleek vaak degene die meer had gezien/gehoord dan goed voor haar was. De middelste weigerde om afstand te doen van haar droombeeld. En de jongste was jaloers op de ouderen omdat zij herinneringen hadden –juist of niet– die zij niet had.

Ook al wordt de voorstelling vaak bestempeld als moeilijk, voor mij zit er een sterke logica en samenhang in. De meeste keuzes ontstaan intuïtief, maar uiteindelijk klopt alles en is niets gratis. De boom die binnen ligt, komt terug in het gebed. Masja kan zelf niet naar buiten, dus gunt ze de duizendpoot ook geen tochtje. Schoenen worden aan- en uitgetrokken, maar niemand gaat echt weg. De jurk van Irina is de minst modieuze en past haar net niet, de beide andere zussen hebben hem dan ook al gedragen.

Zoals de kijker de bereidheid moet hebben om te puzzelen, zo vallen de puzzelstukken ook voor de ploeg pas tijdens de laatste weken op hun plaats. Vooral voor de spelers is het een hele klus. Scènes krijgen langzamerhand hun vaste plek en kunnen daardoor nog wel eens wisselen van intentie of kleur. Soms zijn zwaardere ingrepen nodig. Zo werden drie weken voor de première nog twee rollen omgewisseld. Sanderijn speelde Irina en Sam speelde Olga, een rolverdeling die was ontstaan tijdens de improvisaties en werd ingegeven door de natuurlijke autoriteit van Sam op de scène en de grote speelsheid van Sanderijn. Na twee maanden repetitie bloedde dit spoor dood. Een 'doorloop' waarin beide rollen werden gewisseld gaf iedereen weer ademruimte. Enkel Sam had het erg moeilijk om 'haar' Olga los te laten. Bart had letterlijk zinnen uit de improvisaties gebruikt; de norsheid van Olga betekende voor Sam een grotere uitdaging dan de speelsheid van Irina.

Een week voor de première kreeg Sanderijn de boodschap dat Olga een vaste stek toegewezen kreeg, met name de tafel. Haar actieradius werd daardoor letterlijk beperkt. De tafel werd haar troon van waarop ze probeerde een verbrokkelend gezinsleven bij elkaar te houden. Die brede rug, gedragen door vier benen (tafelpoten), was voor mij het perfecte beeld van de vastgeroeste Olga. (IG)

Wat hebben kinderen gezien?

Na de eerste try-out zitten we met de voltallige ploeg en met de kinderen in de foyer van de bottelierij.

De eerste reactie van de kinderen is zoals we verwachtten: 'We hebben er niets van begrepen.'

Ik vraag wat er zo moeilijk is en één meisje zegt: 'Het is precies een puzzel, ik weet niet goed waar te beginnen.'

MASJA & IRINA We bidden u, Heer, bescherm de kleine kat, de kameraad in ons huis. Behoed haar als ze naar buiten gaat, en breng haar terug om ons te troosten. Bescherm de eik naast het huis. Behoed hem voor de storm, en geef hem schaduw op ons dak. Bescherm het land en de rivier die het land verdeelt. Bescherm het pad naar ons toe. Bescherm de heg langs het pad. Behoed hem voor de wind, want de wind veegt en geeft niet op. Bescherm het leven dat we leiden. Behoed de maan met haar vriendelijk licht, en laat de dag die zich aandient méér zijn dan schijnen.

Ik vraag hen om met de puzzelstukken hun eigen verhaal te maken. Wat hebben zij gezien? Wat speelde zich af tussen die muren, tussen die drie mensen?

De reacties, verhalen komen los en onze monden vallen open.

'Ze hebben alles, echt alles door...,' fluistert Samantha Van Wissen nog in mijn oor. (IG)

Het decor is een verlaten huis naast de spoorlijn, want je hoort de trein voorbijkomen. Een trein die de zussen nooit nemen. Ze kunnen

maar niet beslissen of ze dat wel willen. En ja, een trein is op reis gaan en dat is nu net wat die drie meisjes niet doen. Ze blijven zitten waar ze zitten.

In een trein trekt het landschap aan je voorbij en je vergeet erg snel wat je net hebt gezien. Iedereen is vergeten dat de drie zussen bestaan, er is niemand meer die nog aan hen denkt.

Er zijn meer personages dan de drie zussen. Je hebt ook de vader en de moeder. Dat zie je door de jas, de laarzen en de witte schoenen van de moeder. Masja speelt ook vaak haar moeder, waardoor ze altijd even terug bij hen is. Maar eigenlijk is er nóg een personage: het huis. Het zucht en kraakt met hen mee, het leeft ook. Het is geen mooie plek en het huis is versleten, maar ze zijn wel nog een beetje beschermd.

Het is een triestig stuk. De zussen zitten daar allang in dat roze huis en ze vervelen zich vaak. Olga is nu de mama en de papa, maar ze vindt dat niet echt leuk. Ze weet dat het moet, want als zij niet zorgt dat ze bij elkaar blijven dan wandelen de twee anderen zo de deur uit.

Het zal wel gebeuren. Ze gaan niet altijd in dat huis blijven. Irina is nieuwsgierig en zal blijven proberen. Ze vertrekt nu nog niet, maar op een dag zal ze weggaan.

Ik denk dat die meisjes heel veel durven, want ze dragen rode jurken. En rood is toch een sterke, felle kleur. Ze gaan zich niet laten doen. Ze zullen wel vertrekken.

Er zijn zoveel kinderen die opgroeien op een plek waar het helemaal niet leuk is, waarom zouden wij daar geen stuk over mogen zien?

Ze hadden me verteld dat die meisjes naar Moskou zouden gaan, maar ze gaan helemaal niet. Ze hebben zeker maar een deel van het stuk gespeeld.

Ik heb vijf broers. Laat ons groot worden in een huis zonder vader en moeder en dat zou nog veel erger zijn dan die drie zusjes. Wij zien elkaar graag, maar ik heb toch al een broer een blauw oog geslagen.

Ik snap wel dat ze niet zomaar naar buiten lopen. Als ik iets nieuws moet doen, zoals naar een nieuwe school gaan, dan ben ik ook bang. Ik slaap niet goed en heb enge dromen. In de oude school ken je alles, maar in een nieuwe niet.

Ik denk dat hun vader heel streng was en hen ook wel eens geslagen heeft. De mama vond ik wel een beetje raar, maar ook lief want ze zegt een gebedje voor hen op.